

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	33819 Філософія комунікації
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	033 Філософія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

29.12.2021 р.

Справа № 1512(ПГ2)/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Лиман Ігор Ігорович – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Сминтина Олена Валентинівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Колесник Олена Сергіївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Александрова Олена Станіславівна,
Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Абисова Марія Анатоліївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	33819
Назва ОП	Філософія комунікації
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі та мета ОПП «Філософія комунікації» спеціальності 033 Філософія другого (магістерського) рівня вищої освіти сформульовані у її профілі, корелюються Доктриною розвитку Національного авіаційного університету на 2015-2024, в якій визначено місія, візія, стратегія, цінності та напрямки діяльності університету та Стратегією розвитку університету до 2030 року. Унікальність програми полягає в комунікаційній специфіці філософського контенту та підготовки магістрів для практичної діяльності в широких колах соціокультурної комунікації.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі ОПП визначені чітко та у відповідності до рекомендацій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, про що свідчать надані за запитом експертів Протоколи засідання кафедр та Протоколи засідання робочої групи ОПП «Філософія комунікації».

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При формуванні цілей ОПП враховано досвід вітчизняних закладів освіти, відповідно до специфіки університету, до того ж закордонний досвід залучається в меншій мірі.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Відзначаємо оперативне реагування робочої групи ОПП «Філософія комунікації» на введення в дію Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 033 Філософія, згідно наказу МОН України № 328 від 18.03.2021 р. та врахування його змісту для вдосконалення ОПП, що затверджено Наказом ректора № 246д від 29.04.2021 р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітніх програм та окремих освітніх компонентів відповідає прийнятим нормам та вимогам щодо другого (магістерського) рівня вищої освіти

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Змістовне наповнення та логічна побудова ОПП «Філософія комунікації» регулюється «Положенням про Комісію з якості освітньої діяльності та якості вищої освіти факультету (інституту)». Надані документи наголошують на необхідності перманентного процесу вдосконалення ОПП, відповідності ОК Результатам навчання, відповідно до запитів та рекомендацій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Чітка структура та логічна послідовність побудови ОК, що представлені в ОПП «Філософія комунікації» відповідають програмним цілям та результатам навчання. Про це свідчить структурно-логічну схему ОПП та Матриці відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам та забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньо-професійної програми

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

В цілому погоджуючись із позитивною оцінкою щодо відповідності структури ОПП її змістовному наповненню, підтримуємо рекомендацію ЕГ щодо ведення освітніх компонентів, що забезпечують відповідність кваліфікації «експерт з суспільно-політичних питань». Рази з тим зазначаємо, що в ПРН9. Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності та ПРН16. Ефективно здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності, в тому числі – в авіаційній галузі потребує виокремленого ОК.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов'язі, передбаченому законодавством

Можливості реалізації індивідуальної освітньої траєкторії студентів втілюються на підставі відповідних положень та розпоряджень університету та гідній організації навчального процесу. Каталог вибіркового дисциплін розташовано на сайті університету в розділі Індивідуальна освітня траєкторія 2021 з посиланням на сторінку кафедри.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОПП та Навчальний план свідчать про гідну організацію та зміст практичної підготовки магістрантів, спираючись на методичне забезпечення та відповідні положення університету. При цьому широка база практик ОПП використовується не в повній мірі, особливо що стосується громадських та соціокультурних організацій.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Формування соціальних навичок у здобувачів освіти відбувається завдяки переліку дисциплін, що представлені для вибору на сайті кафедри

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 033 Філософія, введено в дію згідно наказу МОН України № 328 від 18.03.2021 р. ОПП «Філософія комунікації» затверджено Наказом ректора № 246д від 29.04.2021 р. Практично зміст Стандарту враховано на підставі його проекту.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 033 Філософія, введено в дію згідно наказу МОН України № 328 від 18.03.2021 р. ОПП «Філософія комунікації» затверджено Наказом ректора № 246д від 29.04.2021 р. Практично зміст Стандарту враховано на підставі його проекту.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма освіти передбачена відповідним положенням університету, але ж в межах ОПП не використовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Чіткі та зрозумілі Правила прийому на навчання за ОПП «Філософія комунікації», враховують особливості ОПП та розміщені на сайті Приймальної комісії НАУ, де надана повна інформація про всі умови навчання та освітнє середовище закладу та кафедр. Форми та зміст вступних випробувань на ОПП «Філософія комунікації» загалом відповідають рівню попередніх компетентностей здобувачів, що необхідні для вступу та навчання на освітній програмі.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Особливості прийому на навчання відповідають специфіці ОПП «Філософія комунікації» враховують особливості самої освітньої програми. Надана розроста та зрозуміла інформація щодо вимог вступу на магістратуру, форми реєстрації в електронному кабінеті абітурієнта, та вимоги та терміни щодо єдиного фахового вступного випробування. В додатках надано Перелік акредитованих та неакредитованих спеціальностей (освітніх програм), де у структурі вступних випробувань на ОПП «Філософія комунікації» надана інформація щодо Єдиного вступного іспит з іноземної мови має коефіцієнт та фахового вступне випробування. ЗВО передбачено та чітко визначено процедури оскарження результатів вступних іспитів, що регламентуються «Положенням про апеляційну комісію Національного авіаційного університету».

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Інтерв'ю членів ЕГ із здобувачами ОПП встановили, обізнаність з процедурами академічної мобільності та механізмами перезарахування результатів навчання в інших ЗВО. Здійснення академічної мобільності регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу НАУ» та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Національному авіаційному університеті», передбачаючи зарахування результатів мовного стажування, навчально-наукове стажування, проходження практики тощо, а також умов академічної мобільності в навчальних закладах європейських країн. Система визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зафіксовано у Положеннях університету, зокрема в «Положенні про організацію освітнього процесу».

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Система визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зафіксовано у Положеннях університету, зокрема в «Положенні про організацію освітнього процесу», де в п. 9.4 визначені правила та умови здійснення академічної мобільності НАУ. Але ж прецедентів визнання результатів навчання з інших навчальних закладів в практики наданого ОПП не було, про що свідчать співбесіди з викладацьким складом та здобувачами освіти представниками експертної групи.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання відповідають змісту, цілям та завданням ОПП та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, але ж специфіка інтерактивних методів в форматі онлайн-навчання не дуже врахована.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Програмні результати навчання зазначені в силабусах. Відповідно до звіту ЕГ студенти підтвердили ознайомлення з цілями та завданнями курсу, які проводять викладачі.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання й дослідження в здійсненні ОПП відбувається через активну участь студентів в конференціях та круглих столах, роботі студентського кружка «Софія» та публікацій результатів досліджень студентів. Крім цього елементи дослідницьких методів залучаються в межах опанування навчальних дисциплін на практичних заняттях та при виконанні індивідуальних завдань.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Наукові дослідження викладачів знайшли відображення в наукових публікаціях, які відповідають змісту відповідних дисциплін, що сприяє постійному оновленню РП та Силабусів. Захищені дисертації співробітниками кафедри входять в сферу проблемного поля філософії комунікації, що сприяє підвищенню якості знань здобувачів освіти. Особливого схвалення заслугове фінансова підтримка публікацій викладачів в наукометричних виданнях в межах міжнародних наукових активностей викладачів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Можливості інтернаціоналізації ОПП містять потенціал розширення міжнародної співпраці як на рівні науково-дослідної діяльності викладачів, так й навчально-методичних оновлень навчального процесу підготовки магістрів за ОПП «Філософія комунікації» у вигляді перспектив впровадження подвійних дипломів із зарубіжними установами, з якими підписані відповідні угоди.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Всі форми контрольних заходів відповідають очікуваним результатам навчання, представленим в ОПП, весь методичний матеріал що ОК ОПП розташований у вільному доступі на сторінці кафедри та містить чіткі та зрозумілі критерії оцінювання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Всі форми контрольних заходів відповідають очікуваним результатам навчання, представленими в ОПП та оприлюднені на сторінці кафедри у вигляді силабусів, що містять умови та критерії отримання оцінки. В університеті діє Положення про організацію та проведення поточного і семестрового контролю, що регулює питання конфліктів інтересів, визначає порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження. ГЕР погоджується із пропозицією ЕГ змінити склад комісії, що приймає заборгованості або перескладання незадовільної оцінки зі складу викладач-завідувач кафедри на комісію у складі декількох викладачів – фахівців за відповідною дисципліною, в цілях запобігання адміністративного тиску. Добір викладачів здійснюється за прозорими та об'єктивними вимогами. Але ж конкурсні вимоги не передбачають документ, що підтверджує знання української мови.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В університеті та на кафедрі проведено низку заходів по формуванню культури академічної доброчесності. При цьому рівень самостійного виконання курсових та кваліфікаційних робіт студентів ще потребує підвищення.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна кваліфікація викладачів ОПП відповідає її змісту, цілям та РП.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Добір викладачів здійснюється за прозорими та об'єктивними вимогами. Але ж конкурсні вимоги не передбачають документ, що підтверджує знання української мови.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Випускова кафедра демонструє успішний досвід долучення до навчального процесу потенційних роботодавців у вигляді гостьових лекцій, круглих столів тощо

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Заклад активно залучає зовнішніх стейкхолдерів, проводячи низку заходів щодо участі потенційних роботодавців в здійсненні ОПП рівень

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО демонструє достатній рівень заходів по підвищенню професійного розвитку співробітників. До того ж контент професійного зростання все більше стосується інструментарію викладання, тоді як підвищення кваліфікації в межах спеціальності потребує суттєвого розширення своєї сфери з огляду сучасних змістів філософської освіти.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЗВО демонструє достатній рівень заходів по підвищенню професійного розвитку співробітників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансова та матеріально-технічна база закладу відповідає вимогам щодо сучасного ЗВО, досягнення результатів навчання забезпечено навчально-методичним матеріалом, відповідно цілей та РН ОПП. В умовах карантину всі навчально-методична інформація подається через ресурси сервісу Google for Education та застосунків Google Meet, Google Classroom тощо.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Всі складові інфраструктури ЗВО та інформаційні ресурси доступні викладацькому складу і студентам та сприяють можливостям повноцінного здійснення ОПП. При цьому недостатність пандусів дещо обмежує доступ до деяких інфраструктури здобувачів з особливими потребами. В умовах карантину використовується дистанційна форма навчання в корпоративному інтернет-просторі для організації та здійснення навчального процесу за допомогою ресурсу Google Classroom.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

У ЗВО діє Авіаційний медичний центр, який є частиною відділу щодо роботи зі студентами, що вирішує психолого-педагогічні питання Широкий спектр послуг та заходів щодо підтримання в небезпеці здоров'я та життя здобувачів задовольняє вимоги до сучасного освітнього середовища. До того ж окремої структури у вигляді Психологічної служби, яка діє незалежно від навчального процесу, що відповідає конфіденційності психологічного супроводу та особистісних консультацій в університеті не продемонстровано

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Діяльність закладу щодо підтримки здобувачів здійснюється у вигляді внутрішніх матеріальних та моральних заохочень та вирішень соціальних питань через органи студентського самоврядування та відділом по роботі зі студентами. Інформація щодо навчального процесу надається на корпоративній платформі ЗВО, а також через Telegram-каналу та сторінки кафедри в Facebook. Консультаційна підтримка здійснюється у відділі по роботі зі студентами, секторі академічної мобільності Інституту новітніх технологій та лідерства.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Права осіб з особливими потребами реалізуються відповідно до «Положення про затвердження Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення в НАУ. При цьому умови для навчання осіб з особливими потребами потребують покращення за рахунок облаштування пандусів. Дотепер здобувачі з особливими потребами на ОПП не навчалися.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Питання вирішення конфліктних ситуацій регулюються «Положенням про запобігання та протидію боулінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту в НАУ». Інструменти повідомлення про випадки конфліктних ситуацій представлені у вигляді гарячої лінії та скриньки довіри, координати якої розміщено на сайті університету та доступні для всіх учасників освітнього процесу. Випадків конфліктних ситуацій в межах навчального процесу на ОПП не зафіксовано, але ж в закладі сформована послідовна та прозора система вирішення імовірних конфліктів відповідно до установчих документів закладу, що сприяє високому рівню корпоративної культури та комфортного освітнього середовища.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Розробка та моніторинг ОПП відповідає критеріям професійності, прозорості та послідовності впровадження, що регулюється Положенням про освітні програми Національного авіаційного університету та Методичними рекомендаціями до розроблення та оформлення освітньо-професійних програм. Проект ОПП оприлюднено на сайті, доступ до якого відкритий всім стейкхолдерам задля подання пропозицій щодо її вдосконалення. Як свідчать експерти, отримана інформація береться до уваги та стає підставою для вдосконалення ОПП. Діюча ОПП розміщена на сайті кафедри філософії ня

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Процес перегляду ОПП здійснюється відповідно до установчих документів ЗВО та шляхом залучення до обговорення представники студентського самоврядування, які входять в склад робочої групи по забезпеченню реалізації ОП. Студенти постійно беруть участь в опитуваннях щодо умов здійснення навчання та викладання. В ЗВО постійно здійснюється моніторинг якості освіти та оцінки якості організації дистанційного освітнього процесу НАУ Результати опитувань враховуються щодо покращення навчального процесу за ОПП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці долучаються до обговорень щодо вдосконалення ОП через періодичне проведення фокус груп, круглих столів, спільних зустрічей, конференцій, залучень до засідань кафедри, під час проведення практики здобувачів вищої освіти тощо, що регламентується Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в НАУ. Процес покращення ОПП відбувається й за рахунок подання рецензій-відгуків, в яких зазначаються пропозиції до вдосконалення ОПП. При цьому бажано розширити коло зовнішніх стейкхолдерів із врахуванням галузевої специфіки ОПП. .

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

ОПП вводиться вперше, тому за відсутністю випускників їх кар'єрний шлях не переглядався, але з в ЗВО є підрозділ відділу по роботі зі студентами, що здійснює забезпечення та створення умов для розвитку студентів та їх особистісного й кар'єрного зростання.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Під час зустрічей зі здобувачами вищої освіти та викладачами було з'ясовано, що система забезпечення якості освітньої діяльності, яка діє у ЗВО, є досить дієвою і дозволяє оперативно реагувати на запити учасників освітнього процесу. Система студентського моніторингу «Викладач очима здобувачів вищої освіти», що функціонує в ЗВО, здійснює опитування щодо організації освітнього процесу та використання дистанційних технологій, результати яких враховуються при перегляді ОПП. ЕГ підтвердила участь студентів ОПП у обговоренні програми та її скоригованість відповідно до запитів студентів.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОП «Філософія комунікації» є первинною, зауважень та пропозицій попередніх ще не було.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. На офіційному сайті ЗВО розміщено вкладку «Проекти», де оприлюднена вся необхідна інформація про проекти ОП з метою отримання зауважень та пропозицій всіх стейкхолдерів: Проекти нормативних документів (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/quality-procedures.html>); проекти ОПП (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesiynih-program/proekti-osvitno-profesiynih-program-2021.html>). 3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства. На офіційному сайті ЗВО, у розділі Інформація щодо освітніх програм (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/zagalna-informatsiya/informatsiya-po-osvitnih-programah.html>) розміщені всі ОПП для ознайомлення. Затверджена ОП «Філософія комунікації» 2019 року розміщена також на сайті кафедри (https://fls.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/OPP_033_2019.pdf); актуалізована ОП в 2020 р. (https://fls.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/09/033_OPP_2020_FK.pdf); затверджена ОП «Філософія комунікації» 2021 року (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Projekti/Інформація%20щодо%20освітніх%20програм%202021/ОПП_ФК_033.pdf).

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регулюються низкою установчих документів, таких як: Статут НАУ, Правилами внутрішнього трудового розпорядку НАУ, Положенням про організацію освітнього процесу в НАУ, Положення структурних підрозділів, Правилами внутрішнього розпорядку, Кодексу честі науково-педагогічного працівника і студента НАУ, Положеннями, щодо організації навчального процесу, Процедурою забезпечення якості, що у вільному доступі розміщені на сайті університету.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Проєкти ОПП розташовано на офіційному сайті ЗВО з метою отримання зауважень та пропозицій всіх зацікавлених сторін.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Оприлюднена інформація на сторінці кафедри щодо ОПП "Філософія комунікації" надає достатню інформацію щодо Освітньої програми, але ж посилання для опитування студентів, а також актуальної інформації щодо РП та Силабусів обов'язкових та вибіркових дисциплін складно знайти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1.2 Підсилити залучення здобувачів освіти до процесу обговорення та вдосконалення ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Врахувати висновки ЕГ щодо ведення ОК, які забезпечують відповідність кваліфікації «експерт з суспільно-політичних питань», а також активізувати шляхи досягнення РН 9. Ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 033 Філософія, шляхом введення ОК, що підсилює інформаційно-комунікативну обізнаність та практичну здібність роботи в межах віртуального комунікативного простору (на кшталт «Сучасні Інформаційні технології в сфері соціокультурної комунікації»);

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендовано доопрацювати та оприлюднити на сайті університету та кафедри алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у інформальній освіті

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Розширити спектр інтерактивних методів та проблемно-аналітичного підходу в форматі онлайн-навчання;

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендовано підвищити рівень об'єктивності комісії, що приймають заборгованості шляхом перегляду членства у вигляді декількох викладачів-фахівців за відповідною дисципліною, замість складу викладач-завідувач кафедри. Підсилити контент дисциплін, що формують дослідницьку культуру та наукову етику магістрантів відповідно до критеріїв академічної доброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано винести на рішення Вченої ради або ректорату університету питання включення в конкурсні умови добору викладачів сертифікату, що підтверджує рівень знання української мови; ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо запровадження системних та комплексних внутрішньо-університетських програм підвищення викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендовано організувати окрему структуру «Соціально-психологічної служби» університету для здійснення конфіденційних консультацій та виявлення об'єктивних станів психологічної атмосфери закладу, працівники якої не мають право бути пов'язані із навчальним процесом; Покращити умови отримання освітніх послуг осіб з особливими потребами шляхом облаштування пандусів;

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Розширити коло зовнішніх стейкхолдерів за рахунок співпраці з новими заклади вищої освіти та відповідними громадськими та державними організаціями

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР підтримує пропозицію ЕГ щодо покращення структури сайту та його оновлення, створивши прозорі умови для зворотного зв'язку від здобувачів освіти у вигляді анкетування та опитування на предмет вдосконалення ОПП, а також легкий доступ здобувачів освіти до РП та Силабусів обов'язкових та нормативних дисциплін.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ